

Műveltség, ízlés, sokoldalúság

A József Attila Tudományegyetem elmúlt tanévi kulturális tevékenységéről

AZ EGYETEMI MŰVELŐDÉSI MUNKA a nevelési tényezők egyike. Hatása jelentős, hiszen az egyetemokről kikerülő fiatal pedagógusok kultúra utáni vágya nemzedékek sorát alakítja és teszi a művelődés iránt fogékonyra.

Az egyetemokről kikerülő fiatal szakembereknek a vidék kulturális színvonalának emelése érdekében szakmai felkészültségük fellett olyan ismeretekkel és gyakorlati készséggel kell rendelkezniük, hogy képesek legyenek bekapcsolódni a környezetükben folyó és egyre élenkülő népművelési munkába.

Szükséges-e annyit foglalkozni az egyetemi ifjúság művelődésével, mint a középiskolákban? Véleményem szerint ez szükséges, de nem középiskolás módszerek alkalmazásával. Ha azt akarjuk, hogy egyetemi hallgatóinkat ért nevelési hatások e téren is hasznosnak mutakozzanak, akkor itt is a legfőbb nevelési elv: az oktatók személyes példája az egyetemi ifjúság előtt kulturális megmozdulásokban is nyilvánuljon meg.

Egyetemünk kulturális életét a kulturális bizottság fogja össze. E munkához jelentős segítséget nyújt az egyetemi KISZ Bizottság. A már több éve működő kulturális bizottság, amelyben több fiatal önzetlenül lelkesedő és szervezőképes oktató vesz részt, igyekszik megvalósítani a fentebb említett elvi követelményeket.

Az egyetemi művelődési élet megélénkült az 1968/69-es tanévben. Kulturális tevékenységünk középpontjában a szocialista tudat fejlesztése áll. Törekedtünk a művészi ízlés fejlesztésének szempontjait figyelembe véve, alkalmat teremteni hallgatóink kulturált szórakoztatására. Gondot fordítottunk arra, hogy fiatal művészeink, írónk munkásságát hallgatóink megismerjék, értékeljék, ugyanakkor saját alkotó kedvüket is kiélhessék. Legfontosabb feladatunknak tartottuk azonban továbbra is az általános műveltségi szint emelésével a kommunista szakember képzést és nevelését. Az elmúlt tanévben népművelési munkánk egészét áthatották azok a politikai évfordulók, amelyeknek 50. évfordulójának megünneplésére készült az ország. Az évforduló rendezvényeinek célja volt, hogy bemutassuk ezeknek a napoknak, hónapoknak, éveknek a magyar politikai és társadalmat alakító történelmi szerepét, a magyar-szovjet kapcsolatok kibontakozását. Arra törekedtünk, hogy a megemlékezések ne csak néhány ünnepi rendezvényre szorítkozzanak, hanem a következő évek nevelési munkáját, annak tartalmát is meghatározzák.

Azt is szorgalmaztuk, hogy az eddiginél nagyobb legyen egyetemünkön a kulturális élet erkölcsi és anyagi támogatása. Egyetemünk KISZ bizottsága rögtön a tanév megkezdése után hozzákezdett a különféle kultúrcsoportok, művészeti csoportok megerősítéséhez, felfrissítéséhez, illetve megszervezéséhez.

AZ EGYETEMI SZÍNPAD az elmúlt tanévben úgy látott munkához, hogy a vezetőség és a tagok tisztában voltak azzal a feladattal és kötelezettséggel, amit az előző években elért sikerek jelentettek. Eppen ezért a színpad vezetői legfőbb feladatának tekintette, hogy ütőképes törzsgárdát szervezzenek. Sok elsőéves hallgató jelentkezett és vállalta a feladatokat. Művészi szempontból értékes munkát végeztek ezek a fiatalok, kár, hogy az érdeklődés, az előadások látogatása mind az egyetemi oktatók, mind az egyetemi hallgatók bizonyos rétege tekintetében nem volt kielégítő. Hét egyfelvonásos színdarabot mutattak be önálló estek keretében, de az egyetemi napok rendezvénysorozatában is jelentős szerep jutott a színpadnak és a KISZ Klubban tartott „felolvasó színpad” is hasznos és eredményes volt.

Az elmúlt tanévben egyik legjobban működő művészeti csoportunk a tánc-csoport volt. A 40 fős csoport fegyelmelt munkájának sikere volt Pécsen, Medgyesbodzásán, Zsombón, ahol egész estét betöltő műsort adtak és sikerrel szerepeltek Szegeden is. Fellépésük minden esetben sikert hozott nemcsak a táncosportnak, hanem a táncot kísérő kamarazenekarnak is, amelynek jól hangszerezett számai, jó előadásban segítették a táncosok színvonalas munkáját.

Sajnálatos, hogy az egyetemi énekar tevékenysége még mindig elmarad a várakozástól. Jelenleg 28 fős kamaranékkar működik. Lelkes egyetemi fiatalok és vezetőjük, Igyekszük és tudásuk bizonyítja azonban, hogy a kis-számú énekkar is képes lehet munkájával tartós sikert elérni. Örvendetes ugyanakkor, hogy kamarazenekarunk fejlődésében igen nagyot lépett előre a művészi igényesség tekintetében is.

MEG KELL EMLÍTENI, hogy a KISZ-Klub tagjai szívesen vettek részt nemcsak a klub szórakoztató rendezvényein, hanem a rendszeres ismeretterjesztő programokon is. A klub vezetősége arra törekedett, hogy szakköri munkában és más művészi, művelődési tevékenységben is biztosítsa a tartalmas klubéletet és az egyetemi hallgatók részére vonzóvá tegye azt.

Igyekszünk a Collegium Artium estéinek színvonalát és hatósugarát továbbfejleszteni. Ennek az úttörő kezdeményezésnek — amely országosan el-

ismert — oktatási munkát kiegészítse. a hallgatóság általános műveltségét emelje, a sokoldalú képzettség tudás megszerzését segítse.

Az utóbbi évek meggyőztek bennünket arról, hogy jó koncepciójú előadásokkal nemcsak a látogatók létszámát lehet biztosítani és az előadásokat vonzóvá tenni, hanem az érdeklődést is állandóan fenn lehet és kell is tartani, hiszen a hallgatókat a jövő pedagógusai jól tudják majd hasznosítani a későbbi években.

A Collegium Artium zenei, képzőművészeti, színháztörténeli és filmesztétikai előadásait szerveztük meg, amelyek igen nagy számú hallgatóságot vonzottak. Jól bevált a Móra Ferenc Kollégiumban tartott Collegium Polytechnicum előadássorozata is, amelyet főleg a Bölcsészettudományi Kar leányhallgatói hallgattak és amelyeken szintén kiváló előadók a természettudományok legfrissebb és legújabb eredményeit ismertették.

Általában fogyóban van a mozibó járó közönség száma. Ugyanakkor az Art Kino, a Filmesztétikai Kör és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat keretében szervezett „filmbaráti körök” előadásain több ezer egyetemi hallgató vett részt. Ez bizonyítja, hogy a hallgatókban megvan az érdeklődés, a vágy esztétikai ismeretek gyarapítására, ezen a téren. A film olyan nevelési tényező, amelyet egyetemünknek feltétlenül továbbra is hasznosítani kell. A filmbemutatókat tervszerű tematika szerint tartottuk, amelyeket mindenütt minden alkalommal filmtörténeli vagy filmesztétikai előadás vezetett be. Célnk volt, hogy a filmet látni tudó, értő közönséget neveljünk és éppen az egyetemi fiatalokból művelt, művészi filmet értő közvéleményt alakítsunk ki.

Kár, hogy az Art Kino előadásait nem vezették be minden esetben filmesztétikai vagy filmtörténeli ismertetések, és ami még ennél is fontosabb lenne, a filmbemutatók utáni viták is elmaradtak. Ezt a következő években pótolni kell.

NEM FELEDKEZTÜNK MEG olyan kiemelkedő eseményekről sem, mint az öszirózsás forradalom, a KMP megalakulásának, és a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának 50. évfordulója. A Tiszatáj-est, az Ady-émléket, és egyes neves fővárosi színész, művész előadóestje, mind-mind annak a célnak szolgálatában állott, hogy emeljük hallgatóink általános műveltségi szintjét, művészi, judiciumát és igényességét, s az egyetem ünnepeken csoportjainak és a központi rendezvényeknek a hatása is minél szélesebb körben érvényesüljön.

Szeretnénk, hogy a most felvételt nyert hallgatók közül minél többen bekapcsolódjanak egyetemünk kulturális tevékenységébe és a magasabb évfolyamok hallgatóitól tanulva, velük együttműködve részt vennének a következő tanévekben egyetemünk kulturális életében.

GRUBER LÁSZLÓ

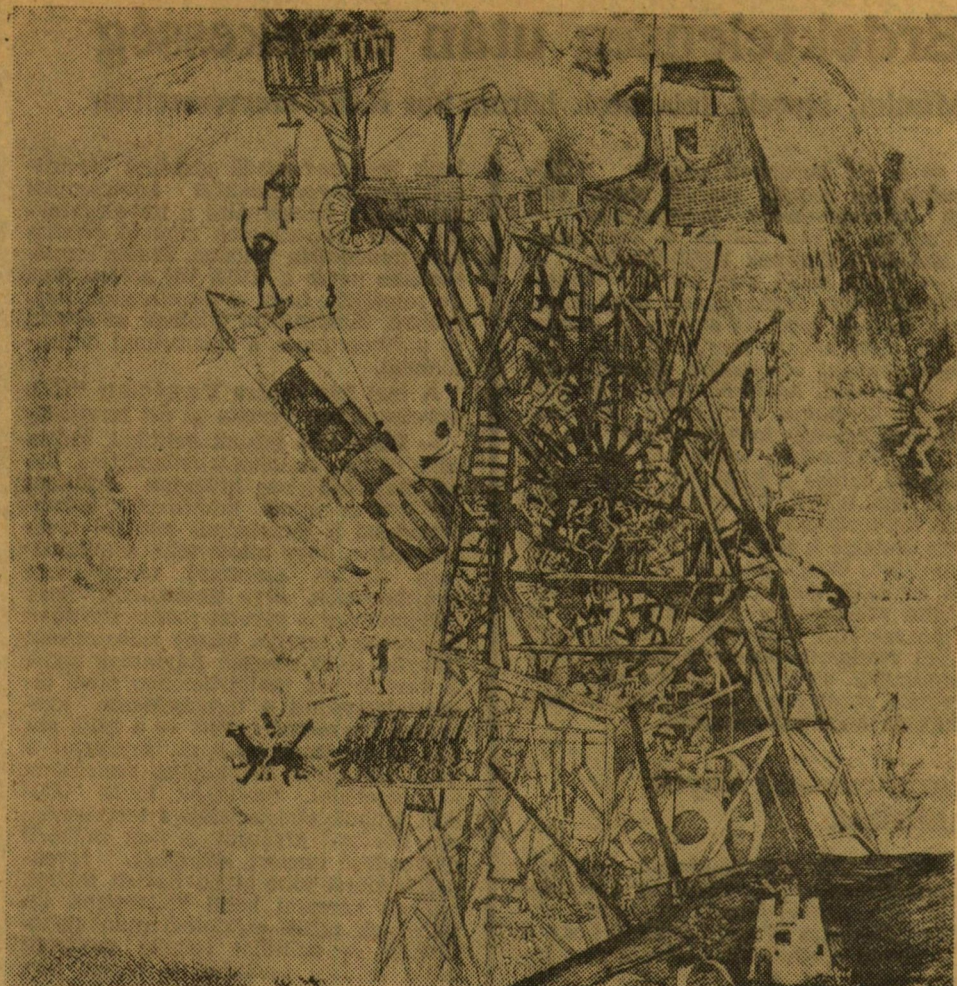
A tizedik évfordulón

1959 őszén jelent meg a Szegedi Fiatalok Antológiája

Az 1956-os ellenforradalom után elsőként Szegeden szólalt meg az irodalom, jelentkeztek műveikkel az írók. S ezmeleg egyértelmű, kommunista meggyőződést sugárzó művekkel.

Fontos állomása volt a város irodalmi életének az 1959 szeptemberében megjelent Szegedi Fiatalok Antológiája, amely a Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Irodalomtörténeli Intézete s személy szerint dr. Király István professzor és Kiss Lajos adjunktus irányításával 1958 óta működő alkotókör tagjainak legjobb verseit, elbeszéléseit adta közre. Az alkotókör a jelentkező fiatal tehetségek akkor egyetlen fóruma volt: olyanoké, mint Bárdos Pál, Fenákel Judit, Gál Sándor, Hatvani Dániel, Nagyfalusi Tibor, Papp Lajos és mások. S nemcsak fórum, hanem a tehetség csiszolásának, nevelésének kitűnő műhelye egyben.

Az egyetem akkori állami vezetése, a rektorhelyettes, azóta nyugalmazott dr. Bólya Lajos egyetemi tanár rokonszenvvel és megértéssel egyengette a fiatalok előrehaladását. Az akkor megindult Collegium Artium kiadásában látott napvilágot az antológia is, úgy, hogy a kiadási költségek egy részét az egyetem fedezte, másrészt pedig maguk az alkotókör tagjai gyűjtötték össze irodalmi estek bevételeiből, illetőleg előfizetések gyűjtésével.

ILLUSZTRÁCIÓ

Kondor Béla rézkarca

A fiatalok színháza lesz

Beszélgetés Lendvay Ferencel, a Szegedi Nemzeti Színház igazgatójával

FORDULATOT JELENT az 1969/70-es évad a Szegedi Nemzeti Színház életében. Nagy szükség volt erre a fordulatra. A korábbi évek műsorpolitikájának esetlegességei, a rossz módszereket alkalmazó helytelen propaganda következtében az a veszély fenyegetett, hogy a színház közönség nélkül marad; elveszti szerepét, helyét a táj és a város szellemi életében.

Megdöbbenő volt például az ifjúság érdektelensége. Hiszen a színháznak mindenkor és mindenütt az ifjúság a legerősebb támasza. A diákifjúság, egyetemek és főiskolák hallgatósága.

Az érdektelenség persze nem csak a színházi műsor és propaganda gyengeségeinek volt következménye. Hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók egy nem is jelentéktelen rétege a társadalmi élet más régióinak kérdéseit iránt is közömbös, arról elég sokat írtunk már e lap hasábjain is. Bizony azonban, hogy városunk színházának a következő időszakban tervszerűbben, következetesebben kell támaszkodnia az egyetemekre, főiskolákra, mint eddig tette. S ez már szemléleti kérdés.

A közelmúltban tartotta meg évad-

nyitó társulati ülését színházunk. A régi ismerősök mellett sok új arccal, névvel is találkozunk ezen az ülésen. Elsősorban a prózai társulat erősödött meg az új évadra. S ez azért is öröndetes, mert az utóbbi két évben leginkább ők „gyengélkedtek”; Nagy Attila és Lelkes Dalma mellett Bicskey Károly, Fogarassy Mária, Iványi József, Medveczky Ilona, Végvári Tamás, Dóry Virág, Stefanik Irén, Gyóry Franciska, Máriáss József, Bányörgyi Károly, Balogh Emese, Lőrinczy Éva, Jablonkay Mária, Tornyai Magda, Vág Mari, Bagó László nevét írjuk csak ide bizonyággal arra, hogy személyekben is biztosított a megújulás, a szegedi színházi élet régóta várt, s most remélhető reneszánsza.

BESZÉLGETÉSÜNKOR így vallott erről az igazgató, Lendvay Ferenc: — Azt hiszem, a színház tartósan úgy szerezhet tekintélyt, s egyben közönséget, ha produkciói színvonalasak, kiemeltek, ha nem a bemutatón és előadások számának a mindenáron való növelésére törekszik, hanem az „inkább kevesebbet, de jól” elvnek a szellemében végzi munkáját. A művészetek közül legjobban a színház kívánja meg a közönség közvetlen és azonnali reakcióját, a színház függ tehát legnagyobb mértékben a közönségtől. Ez persze nem azt jelenti, hogy a mindenkori közönségnyomában kell kullógnunk. Inkább azt — s ezt tartom mostani fáradozásaink vezérméjének —, hogy képes legyen a maga képére formálni a közönséget; hogy közönséget alakítson ki és neveljen magának. Nagyon számítunk e munkánkban az egyetemi és főiskolai ifjúság rokonszenvére, támogatására. Szeged egyetemi város. Színháza nem létezhet az egyetemek oktatói karának, s az ott nevelődő honpárti értelmiségnek a segítségével. Mi mindent megteszünk azért, hogy visszahódítsuk a színházról eltávolodott szegedi értelmiséget, hogy érdeklődést keltsünk a diákifjúságban a színpad iránt. Alkalmam volt találkozni és beszélgetni a felsőoktatási intézmények vezetőivel, professzorokkal, s megnyugtató volt számomra, hogy a színház és az egyetem kapcsolatának erősítése kölcsönös óhajuk.

A TÁRSULATI ÜLÉST baráti est követte az újságíró klubban. Ott voltak ezen a kellemes hangulatú esten színházunk művészei épp úgy, mint intézményeink professzorai, kiemelkedő tudósaink. Az asztaloknál kialakuló beszélgetések során sok-sok javaslat, észrevétel elhangzott, amelyek nyilván érvényre jutnak majd az új évad munkájában. De ami ennél is fontosabb: jól éreztük magunkat együtt. Volt egymásnak mondanivalónk.

S ennek a beszélgetésnek kell tovább folynia az 1969/70-es évad előadásain.

★

Az új évad három bemutatóval kezdődik. Október 11-én Móra Ferenc: Négy apának egy leánya című színművének premierjével kezdődik a szezon. Október 12-én mutatja be a színház Hunyady Sándor: Feketeszárú cseresznye című színművét, október 13-án pedig Aszlányi-Gyulai: Hét pofon című játékát. Az évad további bemutatói: Verdi: Álarcosbál, Donizetti: Lammermoori Lucia, Erkel: Sarolta (operai társulat), Fall Leo: Sztambul rózsája, Aszlányi-Gyulai: Hét pofon (operett), Németh László: Az irás ördöge, Miller: Alku, P. Schaffer: Játék a sötétben, Mocsár Gábor: Mindenki városa és Dumás-Sartre: London királya (próza) együttes). P. L.

